

Goed voor elkaar

Actieplan sociale veiligheid

“Regels zonder waarden zijn waardeloze regels”

Inleiding

Onze opdracht als opvoeder (ouders en school) is een goede bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van kinderen tot sociale, autonome en zelfverantwoordelijke deelnemers van de samenleving. Daarom leren we kinderen onder meer lezen, rekenen, taal maar ook wat onze manieren zijn, hoe we ons als volwassene en kind dienen te gedragen. Opvoeden is primair een taak van de ouders in samenwerking met de school. Daarbij vinden we op de Acis scholen de volgende waarden van groot en gedeeld belang:

- Rechtvaardigheid: behandel de ander zoals je zelf behandeld wilt worden.
- Weldadigheid: doe de ander goed.
- Waardigheid: toon en verdien respect.
- Vrijheid: jouw vrijheid kan een belemmering voor de ander zijn. Houd rekening daarmee.

Op onze school

Bovengenoemde waarden zijn voor kinderen en volwassenen niet altijd duidelijk. Werkend vanuit onze de slogan “Goed voor elkaar” hebben we op OBS De Schelf de vier grote waarden ‘vertaald’, zodat ze voor kinderen eenvoudiger te begrijpen zijn:

1. **Netjes!**   Wij ruimen op.
Wij gaan netjes en zorgvuldig met elkaar en met andermans spullen om.
2. **Aardig!**   Wij zijn aardig voor elkaar en staan klaar voor elkaar.
Wij gebruiken fatsoenlijke taal, ook als we boos zijn.
Wij weten het verschil tussen pesten, plagen en een lolletje.
Wij houden rekening met elkaar, want iedereen is anders.
3. **Rustig!**   Wij gedragen ons rustig in de klas, de gang en op het plein.

Samen met de kinderen hebben we deze drie ‘schoolwaarden’ vervolgens vertaald in regels: Schoolregels die voor iedereen gelden en klassenregels die alleen in de klas gelden. Deze staan vermeld op “de Goedvoorelkaar(t)” en zijn zichtbaar in de lokalen en worden dus regelmatig besproken met de leerlingen.

De regels worden aan het begin van het jaar klassikaal besproken en ondertekend door alle kinderen uit de groep.

Aan onze regels liggen dus onze waarden ten grondslag. Regels zonder waarden zijn immers waardeloze regels. Gelukkig hanteren veel ouders dezelfde waarden als wij op school. Dat is fijn voor het kind.

Wekelijks besteden we op school aandacht aan onze waarden en regels. We bespreken bij voorkeur naar aanleiding van een bepaalde gebeurtenis een waarde en geven daar uitleg over. We noemen dit waardengericht opvoeden en doen dit zoveel mogelijk op positieve wijze door bijvoorbeeld kinderen te complimenteren wanneer ze zich gedragen op een manier die bij onze waarden past.

Essentieel daarbij is dat we kinderen leren voor elkaar verantwoordelijk te zijn. We leren ze elkaar aan te spreken op ongewenst gedrag. We leren ze dat meeloper zijn bij ongewenst gedrag net zo fout is als dader zijn. Een goede sfeer, een goed samenzijn is immers voor ons een voorwaarde om te komen tot optimaal leren en goede prestaties.

Om te weten of de kinderen optimaal leren bij lezen en rekenen gebruiken we de Cito toetsen. Om te toetsen hoe kinderen zich sociaal-emotioneel ontwikkelen gebruiken we “Kijk” in de groepen 1-2 en vanaf groep 3 het instrument “Op school”. Daarnaast maken we gebruik van observaties door onze leerkrachten om ons beeld compleet te maken. Op deze wijze houden we bij hoe een kind scoort op het gebied van welbevinden, betrokkenheid, initiatief durven nemen en zelfstandigheid. Vooral de eerst twee, welbevinden en betrokkenheid, vinden we belangrijk. We bespreken de scores met het kind vanaf groep 5 indien daar aanleiding voor is en in een later stadium met u als ouder tijdens ons eerste oudergesprek van het schooljaar. En als de scores zorgwekkend zijn dan ondernemen we samen met u actie.

Treiteren, plagen, uitdagen (Betreft ook digitaal)

Als ongewenst gedrag zich m.n. richt op één kind (te denken valt aan plagen, uitdagen, treiteren) dan is van belang te weten dat we als school dit niet tolereren! Een school kan geen garantie bieden op welbevinden maar zal er alles aan doen om te voorkomen dat het welbevinden van uw kind zal verminderen door treiteren, plagen en uitdagen. Wacht u als ouder dus niet te lang als u deze signalen krijgt van uw kind. Er zijn grenzen aan plagen, uitdagen en getreiterd worden. Die grenzen bewaken we samen met u. Doen we niets dan lopen we het risico dat treiteren, plagen en uitdagen zich ontwikkelt tot pestgedrag.

Pesten (Betreft ook digitaal)

Pesten vernietigt en dit kan grote gevolgen hebben. Het is desastreus voor de ontwikkeling van een kind en de gevolgen kunnen doorlopen tot in volwassenheid. Het is een van de ergste soorten van agressie.

Wanneer spreken we over pesten:

1. Pestgedrag is intentioneel d.w.z. het is niet toevallig. De pester heeft duidelijk de bedoeling de ander pijn te doen, te vernederen.
2. Pestgedrag is niet eenmalig maar vindt over langere tijd plaats. Soms van vier, vijf maanden tot jaren. Het is chronisch.
3. Er is sprake van een machtsverschil. De dader is slimmer of sterker.

Wat doen we bij ongewenst gedrag waaronder pesten?

1. Bij ongewenst gedrag zal de leerkracht hierover met het kind spreken, waarbij wordt aangegeven dat dit gedrag niet past bij de waarden van onze school. Er is een regel overtreden. Daar zijn consequenties aan verbonden voor dader en slachtoffer. Voor de dader kan dit een standje betekenen, een berisping of zelfs straf hoewel we weten dat straf niet leidt tot het aanleren van gewenst gedrag. Voor het slachtoffer zijn de consequenties dat hij moet nadenken over wat hem is aangedaan. Wat vindt hij een passende maatregel voor de dader? Vergeeft hij de dader en zo ja waarom? Dit heet met een mooi woord ‘herstelrecht’. De aard en de ernst van het ongewenst gedrag bepaalt of we dit incident ook schriftelijk registreren in ons leerlingvolgsysteem.

Wij bieden steun aan het kind dat wordt gepest door:

- goed naar het kind te luisteren
- een praatpapier in te laten vullen en dat als uitgangspunt voor een gesprek te gebruiken
- we overleggen met het kind over mogelijke oplossingen.
- we zorgen ervoor dat het kind, indien mogelijk en noodzakelijk, deskundige hulp krijgt, b.v. een sociale vaardigheidstraining om weerbaar te worden.

Wij bieden steun aan het kind dat zelf pest door:

- duidelijk te maken wat pesten voor het slachtoffer betekent
- we helpen het kind om op een positieve manier relaties te onderhouden met andere kinderen.
- we helpen het kind om zich aan regels en afspraken te houden m.b.v. schriftelijke afspraken
- we leggen uit wat wij als leerkracht gaan doen om het pesten te stoppen.
- we stellen grenzen en verbinden daar consequenties aan.
- we zorgen ervoor dat het kind, indien mogelijk en noodzakelijk, deskundige hulp krijgt.

Wij betrekken de groep bij mogelijke oplossingen van het pestprobleem door:

- we praten met de kinderen over hun eigen rol in de groep
- we overleggen met de kinderen over mogelijke oplossingen en over wat ze zelf kunnen bijdragen aan die oplossingen.

2. Mocht ongewenst gedrag zich herhaaldelijk voordoen dan zal de leerkracht de ouders telefonisch inlichten en met hen in gesprek gaan. We delen immers de waarden van de school met u. Wat is er aan de hand? Zijn er spanningen thuis? Een kinderziekte? Een overlijden van een dierbare? We spreken met de ouders af op welke manier en hoe vaak zij op de hoogte worden gehouden van het ongewenst gedrag. Indien ongewenst gedrag zich herhaalt is dat voor ons altijd reden om incidenten schriftelijk te registreren in ons leerlingvolgsysteem.
3. Bij een derde voorval van ongewenst gedrag waarbij een kind is betrokken volgt een gesprek op school met de ouders en de leerling. Ouders en school maken afspraken en deze worden schriftelijk vastgelegd. Mocht dit geen succes hebben dan kan de school externe hulp inroepen. De aard van het ongewenst gedrag en het aantal keren dat dit voorkomt bepaalt of de leerkracht zich houdt aan bovengenoemde volgorde. Bij een ernstige vorm van ongewenst gedrag kan een leerkracht de leuze maken om stap 1 en 2 over te slaan. Een kort verslag van het gesprek met de ouders inclusief gemaakte afspraken wordt toegevoegd aan het digitale dossier van het kind.

Hoe te handelen als u merkt, dat uw kind wordt gepest

Is er sprake van pesten dan kunt u zich rechtstreeks wenden tot de leerkracht van uw kind. De leerkracht zal dit melden bij de schoolleiding en met u werken aan een goede oplossing. Wacht hiermee niet tot een spreekavond, maar vraag snel een gesprek aan. Wij nemen het probleem van u en dat van uw kind altijd serieus.

Mocht dit in uw ogen leiden tot onvoldoende resultaat dan kunt u zich wenden tot de vertrouwenspersoon van de school te weten juffrouw Moos Speelman. Van belang is te weten dat straffen niet of nauwelijks werkt bij pesten.

Zoals u hierboven heeft kunnen lezen probeert de school pesten te voorkomen. Toch kan dit voor uw gevoel onvoldoende zijn. Blijft u ontevreden na gesprekken met leerkracht en vertrouwenspersoon dan verwachten wij van u, dat u de directeur op de hoogte stelt van uw ontevredenheid.

De verantwoordelijkheid van de school

De Schelf neemt stelling tegen pesten. Onze school zorgt dat ouders en leerkrachten voldoende informatie hebben. Wij werken volgens dit plan sociale veiligheid en zorgen ervoor dat het tweejaarlijks wordt geëvalueerd en zo nodig wordt aangepast.

Als er pestproblemen zijn kunnen die worden aangekaart ons rondje klas tijdens de bouwvergaderingen.

De school gebruikt een moderne methode voor sociaal-emotionele ontwikkeling, die aantoonbaar een preventieve werking heeft met betrekking tot pesten. Daarnaast brengen wij tweemaal per jaar het welbevinden van leerlingen in kaart met het sociaal- emotioneel volgsysteem.

Praatpapier conflict

Naam: .....

Datum :.....

Groep :.....

Wat is er gebeurd volgens jou?

.....
.....
.....

Wat deed jij?

.....
.....
.....

Hoe voelde je je daarbij?

.....
.....
.....

Had je ook anders kunnen reageren?   Ja /nee   Hoe dan?

.....
.....
.....

Hoe denk jij dat de ander zich voelt?

.....
.....
.....

Wat ga jij daaraan doen?

.....
.....
.....

Vervolgafpraak:

(Datum en tijd)

Handtekening:

Leerkracht:

Leerling:

Bijlage praatpapier

Bespreken wat het verschil is tussen pesten, plagen en een lolletje.

Consequenties bespreken met de leerling.

Afspraak maken over hoe de vinger aan de pols houden!

Datum afspreken voor vervolgesprek

Aangeven wat jij als leerkracht hier aan gaat doen.